

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 4.5.2007
COM(2007)233 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ**

Εισαγωγή του ευρώ στη Σλοβενία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά το αίτημα που διατύπωσε η Σλοβενία στις 2 Μαρτίου 2006 για αξιολόγηση σύγκλισης βάσει του άρθρου 122 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η Επιτροπή και η ΕΚΤ κατήρτισαν τις σχετικές εκθέσεις σύγκλισης¹, στις οποίες εξετάζεται αν η χώρα επέτυχε υψηλό επίπεδο διατηρήσιμης σύγκλισης, ιδίως όσον αφορά τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ που θεσπίζονται με τη συνθήκη. Μετά την πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή στις 16 Μαΐου 2006, το Συμβούλιο αποφάσισε στις 11 Ιουλίου 2006 να καταργήσει την παρέκκλιση υπέρ της Σλοβενίας. Επιπλέον, έλαβε απόφαση σχετικά με την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ από τη Σλοβενία (1 Ιανουαρίου 2007), καθώς και σχετικά με την ισοτιμία μετατροπής του εθνικού νομίσματος της χώρας έναντι του ευρώ (239,640 τόλαρ για ένα ευρώ).

Μετά την επιβεβαίωση της ένταξης της Σλοβενίας στη ζώνη του ευρώ, η χώρα ενέτεινε και οριστικοποίησε την πρακτική της προετοιμασία για τη μετάβαση στο ευρώ. Το σχέδιο της Σλοβενίας για την αλλαγή νομίσματος βασίζεται στο λεγόμενο σενάριο «Big-bang»², στο πλαίσιο του οποίου τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα ευρώ τίθενται σε κυκλοφορία την ίδια ημέρα με την ημέρα υιοθέτησης του ευρώ (1^η Ιανουαρίου 2007 στην περίπτωση της Σλοβενίας). Η περίοδος διπλής κυκλοφορίας κατά την οποία επίσημα νομίσματα της χώρας ήταν τόσο το σλοβενικό τόλαρ όσο και το ευρώ διήρκεσε από την 1η έως τις 14 Ιανουαρίου 2007. Μετά την ημερομηνία αυτή το ευρώ κατέστη το μόνο επίσημο νόμισμα της χώρας.

Μολονότι η Σλοβενία ωφελήθηκε από διάφορους ευνοϊκούς παράγοντες, η έγκαιρη και προσεκτική προπαρασκευή της εξασφάλισε την επιτυχία της μετάβασης στο ευρώ. Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα κυριότερα χαρακτηριστικά της μετάβασης της χώρας στο νέο νόμισμα ιδίως όσον αφορά την αλλαγή στα μετρητά, την μετατροπή διοικητικών και χρηματοπιστωτικών συστημάτων στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, την εξέλιξη των τιμών (και τις σχετικές εντυπώσεις) σε σχέση με την μετάβαση και το πώς κρίνουν γενικά οι πολίτες της χώρας τη μετάβαση στο ευρώ. Τέλος, η παρούσα ανακοίνωση συνάγει τα κυριότερα διδάγματα για τις μελλοντικές περιπτώσεις αλλαγής νομίσματος.

2. ΤΑΧΕΙΑ ΕΙΣΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΣΛΟΒΕΝΩΝ

Καθώς η χώρα τους συνορεύει με δύο μέλη της ζώνης του ευρώ (Ιταλία και Αυστρία) οι περισσότεροι Σλοβένοι είχαν ήδη εξοικειωθεί με το ευρώ πολύ πριν καταστεί το εθνικό τους νόμισμα. Από έρευνες στα νέα κράτη μέλη³ απορρέει ότι οι Σλοβένοι ήταν οι πιο εξοικειωμένοι με τα τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ, δεδομένου ότι το 95% είχε ήδη δει τραπεζογραμμάτια ευρώ (έναντι 77% κατά μέσο όρο στα νέα κράτη μέλη) και το 93% είχε ήδη δει κέρματα ευρώ (έναντι μέσου όρου 70%). Παρομοίως, πολλοί είχαν ήδη χρησιμοποιήσει τραπεζογραμμάτια (80%) ή κέρματα (77%) ευρώ. Πολύ πριν την 1^η Ιανουαρίου 2007, πολλοί πολίτες και πολλές επιχειρήσεις της Σλοβενίας κατείχαν κάποια ποσά σε μετρητά ευρώ ή είχαν ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό σε ευρώ.

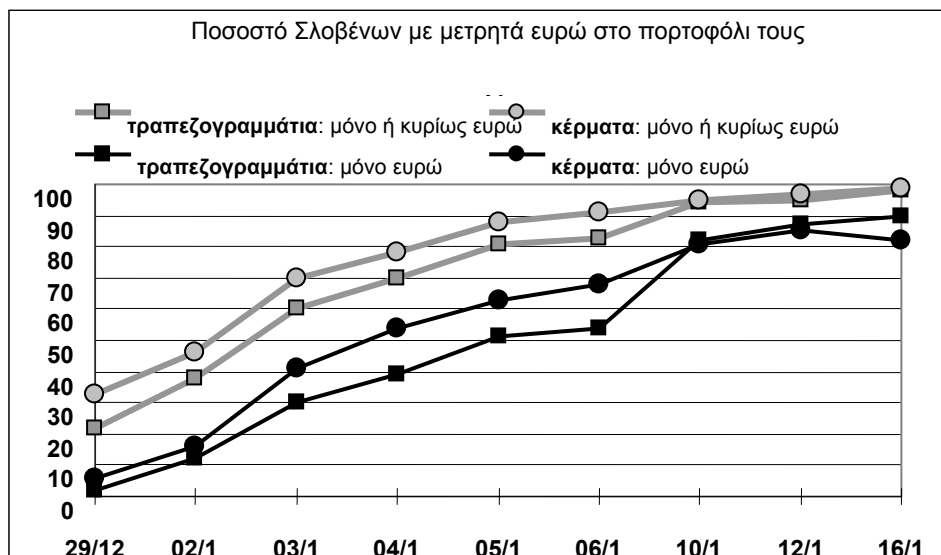
¹ COM(2006)224 της 16^{ης} Μαΐου 2006 και έκθεση σύγκλισης της ΕΚΤ – Μάιος 2006.

² Τα σημερινά κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ εισήγαγαν το ευρώ με βάση το «σενάριο της Μαδρίτης», το οποίο προβλέπει τριετή μεταβατική περίοδο, δεδομένου ότι το ευρώ κατέστη το επίσημο νόμισμά τους το 1999 (2001 για την Ελλάδα), ενώ τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα ευρώ τέθηκαν σε κυκλοφορία μόλις το 2002.

³ Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο της Επιτροπής αριθ. 191, που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2006.

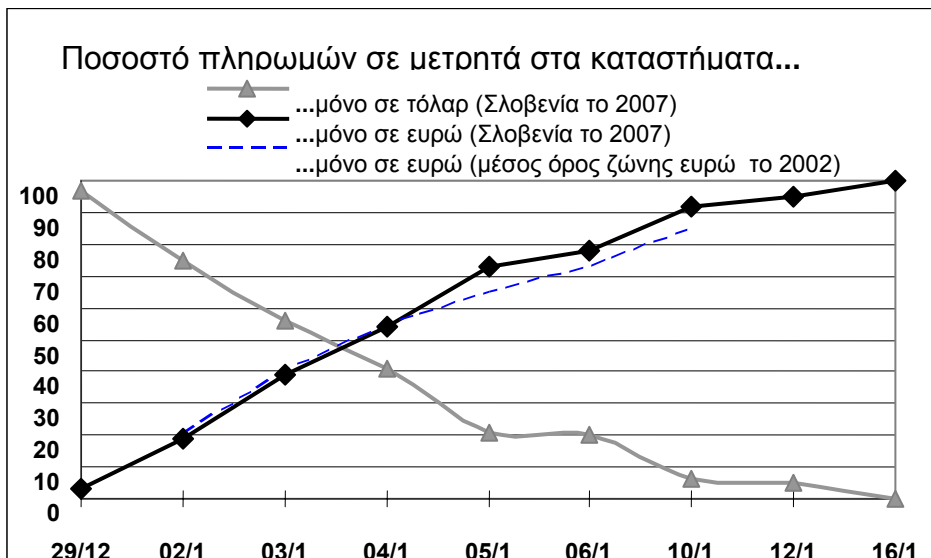
Μόλις το ευρώ έγινε επίσημο νόμισμα την 1η Ιανουαρίου 2007, το μερίδιό του στην κυκλοφορία άρχισε να αυξάνεται γρήγορα όπως διακρίνεται στο διάγραμμα 1 το οποίο βασίζεται στα αποτελέσματα καθημερινής τηλεφωνικής έρευνας που οργανώθηκε για την Επιτροπή σε ένα δείγμα του σλοβενικού πληθυσμού, στο πλαίσιο της οποίας οι ερωτώμενοι έπρεπε να αναφέρουν τι χρήματα είχαν στα πορτοφόλια τους. Ήδη από τις 5 Ιανουαρίου (βράδυ) περισσότεροι από τους μισούς ερωτηθέντες απάντησαν ότι είχαν μόνο τραπεζογραμμάτια και κέρματα ευρώ στο πορτοφόλι τους.

Διάγραμμα 1

Ζητήθηκε, επίσης, από τους ερωτηθέντες να αναφέρουν τις τελευταίες συναλλαγές τους σε μετρητά (βλ. διάγραμμα 2). Στις 4 Ιανουαρίου 2007, πάνω από το μισό του συνόλου των πληρωμών έγινε σε ευρώ. Το μερίδιο των πληρωμών σε ευρώ συνέχισε να ανέρχεται κατακόρυφα τις ημέρες που ακολούθησαν. Στο διάγραμμα 2 φαίνεται η ομοιότητα της προόδου του ευρώ με την εξέλιξη που παρατηρήθηκε κατά μέσο όρο στη ζώνη του ευρώ κατά το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ το 2002.

Διάγραμμα 2

Μολονότι η Σλοβενία γενικά ωφελήθηκε από ευνοϊκές περιστάσεις, η επιτυχία της μετάβασης από το τόλαρ στο ευρώ οφείλεται σαφώς στην ποιότητα και τον έγκαιρο χαρακτήρα της πρακτικής προετοιμασίας της χώρας για την εισαγωγή του ευρώ που είχε αρχίσει ήδη εντατικά πριν τον Ιανουάριο του 2005, με την έγκριση του εθνικού προγράμματος μετάβασης της χώρας στο νέο νόμισμα⁴. Οι διάφοροι παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία αυτή αναλύονται περαιτέρω στην παρούσα ανακοίνωση.

Η μετάβαση της Σλοβενίας στο ευρώ επιβεβαιώνει καθαρά την εμπειρία των χωρών του πρώτου κύματος, ότι δηλαδή η προορατικότητα και η έγκαιρη προετοιμασία αποφέρουν καρπούς. Οι καλά προετοιμασμένες χώρες ανταμείβονται τόσο από άποψη ταχύτητας και ομαλότητας της αλλαγής του εθνικού νομίσματος, όσο και από άποψη της δημιουργίας θετικών εντυπώσεων στους πολίτες.

3. Η ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Η αλλαγή του χρήματος συνιστά το πλέον ορατό στοιχείο της αλλαγής εθνικού νομίσματος. Σχεδόν όλοι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις επηρεάζονται άμεσα από ένα τέτοιο εγχείρημα. Η επιτυχία του εξαρτάται από την έγκαιρη παροχή από την εθνική κεντρική τράπεζα, δηλαδή πριν από την ημερομηνία μετάβασης στο ευρώ (Ημέρα €), τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ σε τράπεζες και άλλους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς («προκαταρκτικός εφοδιασμός»). Με τη σειρά τους οι τράπεζες προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν συναλλαγές σε μετρητά και ιδίως οι λιανικές επιχειρήσεις, είναι εφοδιασμένες με μετρητά ευρώ πριν την Ημέρα €, με κύριο σκοπό να είναι σε θέση να επιστρέφουν χρήματα αποκλειστικά σε ευρώ, ούτως ώστε να αποφεύγεται η ανακύκλωση του πρώην εθνικού νομίσματος. Οι τράπεζες και οι επιχειρήσεις λιανικής πρέπει, παράλληλα με την θέση του ευρώ σε κυκλοφορία, να αντιμετωπίσουν την ταχεία επιστροφή του πρώην εθνικού νομίσματος.

⁴ Βλ. επίσης τέταρτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τις πρακτικές προετοιμασίες για την μελλοντική διεύρυνση της ζώνης ευρώ (COM(2006)671 της 10^{ης} Νοεμβρίου 2006).

3.1. Προκαταρκτικός και περαιτέρω εφοδιασμός πριν την Ημέρα-€

Η Τράπεζα της Σλοβενίας παρέλαβε συνολικά 94,5 εκατ. τραπεζογραμμάτια συνολικής ονομαστικής αξίας 2.175 εκατ. ευρώ από τα αποθέματα του Ευρωσυστήματος⁵. Το Νομισματοκοπείο της Φινλανδίας παρέδωσε επίσης, 296,3 εκατ. κέρματα ευρώ συνολικής ονομαστικής αξίας 104,0 εκατ. ευρώ⁶.

Ο προκαταρκτικός εφοδιασμός των πιστωτικών ιδρυμάτων με κέρματα ευρώ άρχισε στις 25 Σεπτεμβρίου 2006 και με τραπεζογραμμάτια στις 29 Νοεμβρίου 2006. Συνολικά, οι σλοβενικές τράπεζες παρέλαβαν τραπεζογραμμάτια ευρώ αξίας 772 εκατ. ευρώ και 250 εκατ. κέρματα (αξίας περίπου 84 εκατ. ευρώ) πριν από τα τέλη του 2006.

Ο περαιτέρω εφοδιασμός των λιανοπωλητών και άλλων επιχειρήσεων από τα πιστωτικά ιδρύματα άρχισε κατά τη διάρκεια του Δεκεμβρίου 2006. Ο περαιτέρω εφοδιασμός αντιπροσώπευε το 0,9% της αξίας του συνολικού ποσού που διατέθηκε στο πλαίσιο του προκαταρκτικού εφοδιασμού όσον αφορά τα τραπεζογραμμάτια και το 7,4 % όσον αφορά τα κέρματα. Στα ποσοστά αυτά περιλαμβάνονται οι συσκευασίες εκκίνησης για επαγγελματίες αξίας 201€ η καθεμία, καθώς και 450.000 μικροσυσκευασίες (αξίας 12,52 ευρώ η καθεμία) με ένα ή περισσότερα τεμάχια από κάθε κέρμα ευρώ, οι οποίες διατέθηκαν από τις τράπεζες στο σλοβενικό κοινό από τις 15 Δεκεμβρίου 2006 και σχεδόν εξαντλήθηκαν. Ο περαιτέρω εφοδιασμός διαδραμάτισε σχετικά μικρό ρόλο σε σχέση με την αλλαγή νομίσματος το 2002. Ωστόσο, πολλές επιχειρήσεις και πολίτες της Σλοβενίας είχαν αποκτήσει ή κατείχαν ήδη μετρητά σε ευρώ που είχαν συγκεντρώσει με διάφορους τρόπους.

3.2. Η περίοδος της διπλής κυκλοφορίας

Οι σλοβενικές αρχές αποφάσισαν να εφαρμόσουν μια όσο το δυνατόν συντομότερη περίοδο διπλής κυκλοφορίας. Το αρχικό στρατηγικό σχέδιο που υιοθετήθηκε τον Ιανουάριο του 2005 προέβλεπε περίοδο μιας εβδομάδας αν και σε μεταγενέστερη εκδοχή του σχεδίου, η περίοδος αυτή έγινε δύο εβδομάδες. Η διάρκεια αυτή ήταν πολύ μικρότερη από την περίοδο που εφαρμόστηκε το 2002, η οποία μάλιστα διέφερε από χώρα σε χώρα και σε πολλές περιπτώσεις διήρκεσε έως και δύο μήνες⁷.

Παρότι οι εμπορικές τράπεζες άνοιγαν στις 3 Ιανουαρίου 2007, ορισμένες από αυτές άνοιξαν κάποια από τα υποκαταστήματά τους (συνολικά 52 σε ολόκληρη τη χώρα) την 1 και την 2α Ιανουαρίου αποκλειστικά για την ανταλλαγή μετρητών. Εκτός αυτών, άνοιξε το κατάστημά της και η Τράπεζα της Σλοβενίας.

Η μετατροπή των αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών (ΑΤΜ) έγινε με ταχύ ρυθμό και τα δύο τρίτα των ΑΤΜ της χώρας ήταν έτοιμα να χορηγήσουν τραπεζογραμμάτια ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2007 στις 4 π.μ., ενώ στα τέλη της ίδιας ημέρας πάνω από το 93 % των μηχανών αυτών λειτουργούσε πλήρως σε ευρώ. Η μετατροπή όλων των ΑΤΜ ολοκληρώθηκε στις 3 Ιανουαρίου. Η ταχύτητα μετατροπής των ΑΤΜ πλησιάζει γενικά εκείνη του 2002.

⁵ Τα στοιχεία για την αλλαγή νομίσματος παρασχέθηκαν από την Τράπεζα της Σλοβενίας και την ΕΚΤ.

⁶ Η Σλοβενία δεν διαθέτει εθνικό νομισματοκοπείο και επέλεξε το φινλανδικό ως προμηθευτή κερμάτων μετά από δημόσιο διαγωνισμό.

⁷ Η περίοδος διπλής κυκλοφορίας διήρκεσε από την 1^η Ιανουαρίου έως τις 28 Φεβρουαρίου 2002 σε εννέα χώρες (BE, GR, ES, IT, LX, NL, AU, PT, FI). Έληξε στις 9 Φεβρουαρίου 2002 στην Ιρλανδία και στις 17 Φεβρουαρίου 2002 στη Γαλλία. Η περίοδος αυτή ήταν μηδενική στη Γερμανία μολονότι μετρητά σε γερμανικά μάρκα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν έως τις 28 Φεβρουαρίου 2002 βάσει κοινής δήλωσης λιανικών επιχειρήσεων και ενώσεων τραπεζών.

Ωστόσο, ο μικρός αριθμός των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν σε ΑΤΜ τις πρώτες ημέρες του Ιανουαρίου του 2007, που ήταν πολύ μικρότερος από τον μέσο ημερήσιο όγκο συναλλαγών, διαφέρει αισθητά από αυτόν που παρατηρήθηκε κατά το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ το 2002, όταν η κίνηση κορυφώθηκε στις μηχανές αυτές τόσο από άποψη αριθμού ημερήσιων συναλλαγών όσο και από άποψη αξίας των αναλήψεων σε μετρητά λόγω του ότι οι πολίτες στράφηκαν μαζικά προς τις ΑΤΜ προκειμένου να προμηθευτούν τα πρώτα τραπεζογραμμάτιά τους σε ευρώ. Ο ενθουσιασμός του κοινού οφειλόταν εν μέρει στην περιέργειά του να δει τα νέα τραπεζογραμμάτια ευρώ. Η περιέργεια αυτή δεν υπήρχε σχεδόν καθόλου στη Σλοβενία, διότι ο πληθυσμός είχε σε μεγάλο βαθμό εξοικειωθεί με τα μετρητά σε ευρώ πολύ πριν την υιοθέτηση του νομίσματος αυτού από τη χώρα. Εκτός αυτού, τηλεφωνική έρευνα που πραγματοποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2006 (βλ. διάγραμμα 1) επιβεβαίωσε ότι ένα σημαντικό μέρος του πληθυσμού είχε στην κατοχή του μετρητά σε ευρώ πριν την Ημέρα-€. Γενικά, πολίτες και επιχειρήσεις δεν είχαν κανένα απολύτως πρόβλημα να αποκτήσουν μετρητά σε ευρώ, ακόμη και πολύ πριν την Ημέρα-€.

Η μετατροπή του δικτύου τερματικών για πληρωμές στα σημεία πωλήσεων ολοκληρώθηκε τις πρώτες ώρες της 1ης Ιανουαρίου 2007. Ο αριθμός των πληρωμών σε σημεία πωλήσεων από τις 3 Ιανουαρίου, που άνοιξαν τα καταστήματα, έως τις 6 Ιανουαρίου, επανήλθε γρήγορα σε κανονικά επίπεδα.

Η ευρεία διαθεσιμότητα μετρητών ευρώ, τόσο πριν όσο και μετά την Ημέρα-€, συνέβαλε σημαντικά στην ομαλή αλλαγή νομίσματος. Μολονότι η ταχύτητα της αλλαγής νομίσματος πλησίαζε πολύ τον τρόπο με τον οποίο εξελίχθηκε το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ το 2002, οι πολίτες και οι επιχειρήσεις είχαν περισσότερο χρόνο και ευκαιρίες να αποκτήσουν τα απαιτούμενα μετρητά σε ευρώ.

Η αλλαγή νομίσματος στη Σλοβενία, επιβεβαιώνει ότι μια σύντομη περίοδος διπλής κυκλοφορίας (2 εβδομάδων) είναι εφικτή από τεχνική άποψη, πράγμα που συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης των λιανικών και των άλλων επιχειρήσεων.

3.3. Ταχεία επιστροφή του πρώην εθνικού νομίσματος

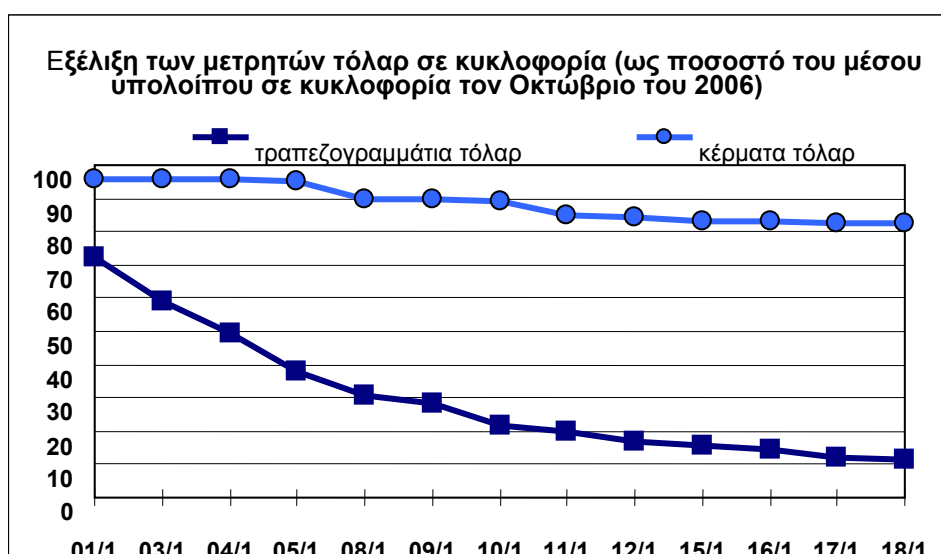
Η επιστροφή των μετρητών σε τόλαρ άρχισε τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2006 (ορισμένες τράπεζες προσέφεραν στους πελάτες τους τη δυνατότητα να καταθέσουν στον τραπεζικό τους λογαριασμό μετρητά ευρώ στην τιμή μετατροπής και δωρεάν, από 1ης Δεκεμβρίου 2006). Την 1η Ιανουαρίου είχε επιστραφεί περίπου το 28%⁸ της συνολικής αξίας των τραπεζογραμμάτων τόλαρ που είχαν τεθεί σε κυκλοφορία. Η αξία των επιστραφέντων κερμάτων τόλαρ εξακολουθούσε να είναι αμελητέα σε σχέση με το συνολικό ποσό σε κυκλοφορία⁹.

⁸ Η συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων τόλαρ σε κυκλοφορία στις 31.12.2006 ανερχόταν σε 149.631 δισ. SIT (622,7 εκατ. €), και αντιπροσώπευε το 72,1% της μέσης αξίας των τραπεζογραμμάτων τόλαρ σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου 2006 (207.039 δισ. SIT που αντιστοιχούσαν σε 864,0 εκατ. €).

⁹ Η συνολική αξία των κερμάτων τόλαρ σε κυκλοφορία στις 31.12.2006 ήταν 3.602 δισ. SIT (15,0 εκατ. €), και αντιπροσώπευε το 96,0% της μέσης αξίας των κερμάτων τόλαρ σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου 2006 (3.752 δισ. SIT που αντιστοιχούσαν σε 15,7 εκατ. €).

Η επιστροφή του πρώην εθνικού νομίσματος συνεχίστηκε με σταθερό ρυθμό (βλ. διάγραμμα 1): πάνω από το μισό της αξίας των τραπεζογραμματίων τόλαρ σε κυκλοφορία είχε επιστραφεί στις 4 Ιανουαρίου 2007 και πάνω από το 80% στις 11 Ιανουαρίου 2007. Στα τέλη Ιανουαρίου μόνο το 8,5% των τραπεζογραμματίων τόλαρ εξακολουθούσε να βρίσκεται σε κυκλοφορία. Η πορεία αυτή ήταν πολύ καλύτερη από εκείνη που παρατηρήθηκε στη ζώνη του ευρώ το 2002, όταν μόνο το 40% των πρώην εθνικών τραπεζογραμματίων είχε επιστραφεί έως τα μέσα Ιανουαρίου και το 70% έως τα τέλη Ιανουαρίου. Η επιστροφή των κερμάτων τόλαρ ήταν πολύ βραδύτερη(βλ. διάγραμμα 1), καθώς το 71,5% των κερμάτων εξακολουθούσε να βρίσκεται σε κυκλοφορία στα τέλη Ιανουαρίου.

Διάγραμμα 3

Η ταχεία επιστροφή του πρώην εθνικού νομίσματος που προκάλεσε μεγάλες συμφορήσεις κατά την μετάβαση στο ευρώ το 2002, ήταν αξιοσημείωτα ομαλή ιδίως όσον αφορά τα τραπεζογραμμάρια τόλαρ.

Η δωρεάν ανταλλαγή νομίσματος στις τράπεζες ήταν δυνατή έως την 1η Μαρτίου 2007. Μετά την ημερομηνία αυτή η Τράπεζα της Σλοβενίας θα συνεχίσει να ανταλλάσσει τραπεζογραμμάρια τόλαρ δωρεάν για απεριόριστο χρονικό διάστημα, ενώ για τα κέρματα τόλαρ η δυνατότητα αυτή λήγει στα τέλη του 2016.

Για λόγους άμεσης εξυπηρέτησης του κοινού, και δυνάμει του άρθρου 52 ΕΣΚΤ/ΕΚΤ, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος έλαβαν μέτρα προκειμένου να εξασφαλισθεί, κατά τους πρώτους δύο μήνες του 2007, η ανταλλαγή τραπεζογραμματίων τόλαρ, έως το ποσό των 1000 ευρώ ανά συμβαλλόμενο/συναλλαγή και ανά ημέρα, στην ισχύουσα ισοτιμία, τουλάχιστον σε ένα σημείο της εθνικής τους επικράτειας (παρόμοια ρύθμιση υπήρχε και κατά την αλλαγή νομίσματος το 2002).

4. ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Οι περίπου 2,3 εκατ. τραπεζικοί λογαριασμοί που ανήκουν σε ιδιώτες και νομικά πρόσωπα μετατράπηκαν σε ευρώ με επιτυχία. Κατά τις πρώτες ημέρες του Ιανουαρίου, υπήρξε πολύ μεγαλύτερη προσέλευση από το συνηθισμένο σε ΑΤΜ, από άτομα που θέλησαν να επαληθεύσουν το ποσό σε ευρώ που υπήρχε στον τραπεζικό τους λογαριασμό.

Όσον αφορά την προσαρμογή των διοικητικών, χρηματοοικονομικών, λογιστικών και λοιπών συναφών συστημάτων, το σενάριο «Big-bang» είναι πολύ απαιτητικότερο από το σενάριο της «Μαδρίτης» που εφαρμόστηκε κατά το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ. Πράγματι, την εποχή εκείνη, δημόσιες διοικήσεις και ιδιωτικές επιχειρήσεις είχαν στη διάθεσή τους, ως επί το πλείστον, μεταβατική περίοδο διάρκειας τριών ετών από το 1999 έως το 2001 (ένα έτος στην περίπτωση της Ελλάδας) για την προσαρμογή των συστημάτων αυτών στο ευρώ. Καθώς το σενάριο «Big bang» δεν επιτρέπει καμία μεταβατική περίοδο, όλες οι διοικητικές αρχές και επιχειρήσεις της Σλοβενίας έπρεπε να λειτουργήσουν αποκλειστικά σε τόλαρ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, και να προσαρμόσουν όλα τα συστήματά τους στο ευρώ από 1ης Ιανουαρίου 2007.

Οι δημόσιες διοικήσεις και οι επιχειρήσεις της Σλοβενίας αντιμετώπισαν επιτυχώς την πρόκληση αυτή προετοιμαζόμενες καταλλήλως και εγκαίρως. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν με το Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο αριθ. 201α τον Φεβρουάριο του 2007¹⁰, το 31 % των σλοβενικών επιχειρήσεων άρχισε τις προετοιμασίες κατά το πρώτο εξάμηνο του 2006 ή και νωρίτερα, ενώ το 64% άρχισε μετά τον Ιούνιο του 2006. Πάνω από το 94% των σλοβενικών επιχειρήσεων επιβεβαίωσε ότι τα συστήματα λογιστικής παρακολούθησης, έκδοσης τιμολογίων και καταβολής μισθών ήταν πανέτοιμα για την αλλαγή στο ευρώ την 1η Ιανουαρίου 2007. Δεν παρατηρήθηκαν ούτε αναφέρθηκαν ιδιαίτερα προβλήματα.

Η αλλαγή νομίσματος στη Σλοβενία επιβεβαιώνει την καταλληλότητα της μεθόδου «Big bang» για τα μελλοντικά μέλη της ζώνης του ευρώ και ιδίως για τις μικρότερες χώρες. Δεδομένου ότι μετρητά σε ευρώ κυκλοφορούν από το 2002, το σενάριο αυτό φαίνεται να είναι το ελκυστικότερο για τις χώρες που θα ενταχθούν μελλοντικά στη ζώνη του ευρώ ιδίως λόγω της απλότητάς του από άποψη επικοινωνίας και πληροφόρησης.

5. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

5.1. Παρακολούθηση των τιμών κατά την μετάβαση στο ευρώ

Η διπλή αναγραφή των τιμών που άρχισε τον Μάρτιο του 2006 θα συνεχισθεί έως τα μέσα του 2007, σύμφωνα με τα όσα ορίζει ο νόμος. Η ένωση καταναλωτών της Σλοβενίας παρακολουθεί τις τιμές (PriceWatch) ενώ λαμβάνει και παρατηρήσεις από τους καταναλωτές, καθώς κάλεσε το κοινό να αναφέρει σημαντικές αυξήσεις τιμών, όπως προκύπτουν από τη σύγκριση παλαιών αποδείξεων και τιμολογίων με νέους λογαριασμούς σε ευρώ. Οι επαληθευόμενες σημαντικές αυξήσεις τιμών δημοσιεύονται συστηματικά. Η τακτική αυτή βοηθά τους καταναλωτές να διαπιστώνουν αμέσως τις αυξήσεις τιμών και με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στον περιορισμό των τυχόν καταχρήσεων.

¹⁰ Βλ. http://ec.europa.eu/public_opinion/euro_en.htm για όλα τα Ευρωβαρόμετρα για το ευρώ.

Η ένωση καταναλωτών της Σλοβενίας τόνισε, εκτός αυτού, ότι το κόστος των τραπεζικών υπηρεσιών αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια του 2006. Η ένωση καταναλωτών ισχυρίζεται ότι οι τράπεζες άρχισαν ήδη από το 2006 να αυξάνουν το κόστος ορισμένων από τις υπηρεσίες που προσφέρουν (π.χ. τέλη για αναλήψεις από ΑΤΜ). Όσον αφορά τα συστήματα πληρωμών για καταναλωτές (διαχείριση λογαριασμών, επιγραμμική τραπεζική κλπ) παρατηρήθηκαν σημαντικές αυξήσεις τιμών μεταξύ Μαρτίου και Δεκεμβρίου 2006 σε ορισμένες τράπεζες, οι δε μικρές επιχειρήσεις διαμαρτυρήθηκαν για την επιβολή υψηλών τελών στις καταθέσεις μετρητών.

5.2. Η εξέλιξη των τιμών από τον Δεκέμβριο του 2006 έως τον Φεβρουάριο του 2007

Το ετήσιο ποσοστό του ΕνΔΤΚ για τον Ιανουάριο του 2007 στη Σλοβενία ήταν 2,8%, σε σχέση με 3% τον Δεκέμβριο του 2006. Καταγράφηκε υποχώρηση του δείκτη σε μηνιαία βάση (-0,5%), όπως έχει παρατηρηθεί τα τελευταία έτη τον Ιανουάριο, λόγω των εποχιακών εκπτώσεων. Η Στατιστική Υπηρεσία της Σλοβενίας ανέφερε ότι η υποχώρηση τον Ιανουάριο του 2007 ήταν κάπως μεγαλύτερη από εκείνη των προηγούμενων ετών για τον ίδιο μήνα, κυρίως λόγω της μεταβολής των τιμών της ενέργειας. Το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού βάσει του ΕνΔΤΚ μειώθηκε περαιτέρω σε 2,3% τον Φεβρουάριο του 2007.

Τον Ιανουάριο του 2007, η Στατιστική Υπηρεσία της Σλοβενίας δημοσίευσε την πρώτη ανάλυσή της για τον αντίκτυπο που είχε η αλλαγή νομίσματος στις τιμές τον Δεκέμβριο του 2006. Υπήρξαν ορισμένες ασυνήθιστες αυξήσεις τιμών σε εστιατόρια, μπαρ και καφενεία, καθώς και σε ορισμένες άλλες κατηγορίες δαπανών (προσωπικές υπηρεσίες, επιδιόρθωση υποδημάτων, επισκευές οικιακών συσκευών, επισκευές γενικότερα και μεταφορές). Τον Δεκέμβριο του 2006, ο αντίκτυπος των ασυνήθιστων αυξήσεων τιμών σε εστιατόρια, μπαρ και καφενεία εκτιμήθηκε σε 0,12 της εκατοστιαίας μονάδας το πολύ με επιπρόσθετο αντίκτυπο 0,12 της εκατοστιαίας μονάδας από τις άλλες κατηγορίες δαπανών. Για τον Ιανουάριο του 2007, η Στατιστική Υπηρεσία της Σλοβενίας κατέγραψε ορισμένες ακόμη ασυνήθιστες αυξήσεις τιμών στις ίδιες κατηγορίες και, επιπλέον, στον τομέα παροχής υπηρεσιών αναψυχής και αθλητισμού.

Με βάση τις προκαταρκτικές πληροφορίες που διέθεσε η στατιστική υπηρεσία της χώρας, η Eurostat θεωρεί ότι ο πιθανός συνολικός αντίκτυπος της αλλαγής νομίσματος στον πληθωρισμό των τιμών καταναλωτή κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της αλλαγής, θα μπορούσε να πλησιάζει το 0,3 της εκατοστιαίας μονάδας. Από τη μείωση του συνολικού ετήσιου ποσοστού πληθωρισμού ΕνΔΚΤ τον Ιανουάριο του 2007 σε 2,8% και την περαιτέρω μείωσή του τον Φεβρουάριο του 2007, συνάγεται ότι τα αποτελέσματα της αλλαγής νομίσματος, μολονότι αισθητά, δεν φαίνεται να έφθασαν σε ύψος που να συνέβαλε στην αύξηση του πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή με βάση τον συνολικό ΕνΔΤΚ. Οι παρατηρήσεις αυτές φαίνεται ότι ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στα όσα παρατηρήθηκαν κατά το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ¹¹. Το Ινστιτούτο Μακροοικονομικών Αναλύσεων και Ανάπτυξης της Σλοβενίας προέβη επίσης σε ανάλυση των επιπτώσεων της αλλαγής νομίσματος στον πληθωρισμό. Το προκαταρκτικό συμπέρασμα είναι ότι το συνολικό αποτέλεσμα στον ΔΤΚ ανήλθε σε 0,24 της εκατοστιαίας μονάδας.

Η Eurostat θα επικαιροποιήσει, εάν χρειασθεί, τα συμπεράσματά της για τον αντίκτυπο της αλλαγής νομίσματος με βάση τις νέες πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν.

---

¹¹ Eurostat Δελτίο Τύπου 69/2003 της 18/06/2003.

5.3. Εντυπώσεις όσον αφορά τις τιμές

Η ομοιότητα με τα όσα παρατηρήθηκαν κατά το πρώτο κύμα μετάβασης στο ευρώ, καλύπτει και τις εντυπώσεις όσον αφορά τις τιμές, δεδομένου ότι ο αντιληπτός πληθωρισμός στη Σλοβενία αυξήθηκε αισθητά τον Ιανουάριο του 2007, με περαιτέρω περιορισμένη αύξησή του τον Φεβρουάριο (βλ. διάγραμμα 4), παρά το γεγονός ότι οι τιμές συνολικά μειώθηκαν κατά τους δύο αυτούς μήνες. Ωστόσο, ο αντιληπτός πληθωρισμός μειώθηκε κάπως τον Μάρτιο. Μολονότι είναι πολύ νωρίς για τη συναγωγή συμπερασμάτων, η μείωση αυτή σημαίνει ότι οι εντατικές προσπάθειες των σλοβενικών αρχών στον τομέα της επικοινωνίας φαίνεται να αποδίδουν.

Διάγραμμα 4

Πραγματικός και αντιληπτός πληθωρισμός στη Σλοβενία

Πηγή: Eurostat

Εάν τα αποτελέσματα για τον Μάρτιο επιβεβαιωθούν από περαιτέρω στοιχεία, η εξέλιξη του πληθωρισμού στη Σλοβενία μπορεί να αποδειχθεί αρκετά διαφορετική από εκείνη στη ζώνη του ευρώ, όπου ο αντιληπτός πληθωρισμός αυξήθηκε κατακόρυφα και σταθερά σχεδόν επί ένα ολόκληρο έτος μετά την εισαγωγή των τραπεζογραμματίων και κερμάτων ευρώ το 2002 (βλ. Διάγραμμα 5). Μια πενταετία αργότερα, η απόσταση μεταξύ των δύο σειρών δεδομένων μειώνεται βαθμιαία χωρίς να έχει ακόμη εξαλειφθεί εντελώς.

Διάγραμμα 5

Πραγματικός και αντιληπτός πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ

Πηγή: Eurostat

Η αλλαγή νομίσματος στη Σλοβενία δείχνει ακόμη μια φορά ότι οι εντυπώσεις, οι προσδοκίες και η πραγματικότητα όσον αφορά την εξέλιξη των τιμών δεν συμπίπτουν απαραίτητως. Η αλλαγή νομίσματος επηρεάζει τις κλίμακες αξιών των πολιτών και κινητοποιεί μια διαδικασία προοδευτικής προσαρμογής του τρόπου σκέψης, πράγμα που επηρεάζει την όλη διαδικασία. Οι εντυπώσεις που δημιουργούνται ως προς τις τιμές αποτελούν, οπωσδήποτε, βασικό μέλημα για τις μελλοντικές περιπτώσεις αλλαγής νομίσματος.

6. ΑΝΤΙΑΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΟ ΕΥΡΩ

Το Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο της Επιτροπής αριθ. 205, που έγινε στα τέλη Ιανουαρίου του 2007, επιβεβαιώνει την ικανοποίηση της μεγάλης πλειοψηφίας (95%)¹² των πολιτών της Σλοβενίας όσον αφορά την ομαλότητα και την αποτελεσματικότητα της αλλαγής νομίσματος. Πρόκειται για εξαιρετικό αποτέλεσμα σε σχέση με το πρώτο κύμα αλλαγής στο ευρώ, καθώς είναι λίγες οι χώρες που έφθασαν στο επίπεδο του 90%. Ο μέσος όρος ήταν περίπου 80%.

¹² Τα ποσοστά που αναφέρονται στο μέρος αυτό βασίζονται σε συγκεκριμένες απαντήσεις ερωτηθέντων και δεν λαμβάνουν υπόψη όσους δεν εξέφρασαν άποψη επί του θέματος.

Όσον αφορά την αλλαγή στα μετρητά, το 97% δεν αντιμετώπισε κανένα απολύτως πρόβλημα κατά την ανταλλαγή μετρητών τόλαρ σε μετρητά ευρώ ή κατά την ανάληψη μετρητών ευρώ την πρώτη εβδομάδα του Ιανουαρίου. Οι ερωτηθέντες εκφράστηκαν επίσης θετικά όσον αφορά την χρησιμότητα της διπλής αναγραφής των τιμών (84%) και την ορθή εφαρμογή της (94%).

Η εικόνα είναι πιο άνιση όσον αφορά την μετατροπή των τιμών, που γενικά πιστεύεται ότι είναι δίκαιη από μια μικρή πλειοψηφία (56%) ερωτηθέντων, ενώ το 44% έχει αντίθετη άποψη. Μόνο το 38% των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η στρογγυλοποίηση των τιμών ήταν δίκαιη κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της αλλαγής νομίσματος, ενώ το 62% πιστεύει το αντίθετο.

Τέλος, το 92% των πολιτών της χώρας θεωρεί ότι είναι καλά ενημερωμένο για το ευρώ (το 36% θεωρεί ότι είναι πολύ καλά ενημερωμένο) ενώ το 91% είναι είτε αρκετά ικανοποιημένο είτε πολύ ικανοποιημένο με τις πληροφορίες που διέθεσαν οι εθνικές αρχές. Τα πολύ υψηλά αυτά ποσοστά επιβεβαιώνουν την πολύ μεγάλη ικανοποίηση όσον αφορά τον βαθμό ενημέρωσης (99,2%) που μετρήθηκε με μια παρόμοια έρευνα του Ευρωβαρόμετρου που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2006 σε σλοβενικές επιχειρήσεις.

Η δημόσια γνώμη της Σλοβενίας επιβεβαιώνει και πάλι τον αποφασιστικό ρόλο της πληροφόρησης και της επικοινωνίας για τη διασφάλιση της επιτυχίας της αλλαγής νομίσματος.

Πολίτες και επιχειρήσεις που έχουν πλήρη ενημέρωση για τις πρακτικές συνέπειες του ευρώ αισθάνονται πάντοτε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στην εισαγωγή του ενιαίου νομίσματος και φαίνεται ότι αντιμετωπίζουν ελάχιστες δυσκολίες. Αντιθέτως, η έλλειψη πληροφόρησης πάντοτε δημιουργεί φόβους και παρεξηγήσεις.